

I Kuba blomstrar biodlingen

– medan antalet bin drastiskt minskar i resten av världen

I de blomstrande dalarna i Matanzasprovinsen i Kuba, kan bina till skillnad från många andra håll i världen – svärma utan hot från bekämpningsmedel tack vare att jordbruket drivs på gammaldags vis.

Livet är gott för Kubas bevingade underverk och honungsälskare. – Biet är varken skapat för stad eller landsbygd. Biet är skapat för bergen, säger Rogelio Marcelo Fundora och blickar ut över den frodiga dalen öster om Havanna där hans bin trivs.

Fundora och hans 54-årige bror Santiago Esteban är båda hängivna biodlare, de bäst kända från Kuba med 600 bikupor.

I den idylliska dalen, några timmar med bil från huvudstaden, berättar Santiago, att de förra året producerade 80 ton honung. Hans ansikte är täckt av ett svart nät för att undvika stick från bina som upprörda surrar medan han hanterar en bikupa.

Med anledning av den krympan- de bipopulationen runt om i världen varnar forskare och naturvårdare för effekterna av intensivt jordbruk, sjukdomar och bekämpningsmedel. Men Kuba har blivit ett slags biodlingsparadis tack vare den rena naturen.

Kubas miljöberoende härrör från den förödande ekonomiska krisen på 1990-talet efter Sovjetunionens sammanbrott. Sovjet försåg fram till dess Kuba med tusentals ton bekämpnings- och gödningsmedel samt herbicider.

Efter Sovjets fall hade Kuba inget annat val än att utveckla naturliga alternativ och reducerade kemikalieanvändningen, skadlig för bipopulationen och honungskvaliteten, till nästan noll.

Den genomsnittliga honungsproduktionen är idag 51 kilo honung per bikupa, en nivå som anses hög. Men nationens biodlarkungars, bröderna Fundoras bikupor ger upp till 160 kilo per bikupa, alltså trefaldigt det nationellt genomsnittet.

– Det är inget mirakel, bara mycket arbete», säger Santiago. Det är ett oändligt jobb att byta ut drottningen och välja bin, säger han, med ansiktet solbränt efter många timmars arbete under solen. Från sina 21 bigårdar på bergssluttningen nära byn Navajas, öster om Havanna, utvinner bröderna en honung som de säger är absolut ren – kemikaliefri.

Biodlarframgångarna betyder att organisk honung tillsammans med rom och cigarrer har blivit en av Kubas kvalitetsexporter. År 2018 producerade ön 8.834 ton honung. Det var 1.500 ton mer än vad Apicuba, det kubanska biodlingsbolaget, hade satt som mål.

Det är dock en bit kvar för att komma ikapp Argentina, Latinamerikas ledande producent som förde ut 76.000 ton på marknaden år 2017, enligt FNs livsmedels- och

jordbruksorganisation.

Av den totala mängden kubahonung har omkring 1.900 ton certifierats som ekologisk.

– Ett nationellt rekord, säger Dayron Alvarez, chef för teknik och utveckling i Apicuba, som har monopol på exporten. Biodlare med fler kupor än fem måste sälja till Apicuba. I utbyte ger organisationen dem rabatt på bränsle och utrustning.

Nästan varje droppe exporteras. Tyskland, Frankrike, Spanien, Storbritannien och Schweiz är huvudmarknaderna och värdet var 18 miljoner US-dollar år 2017. Och troligen blir det mer.

– Vi jobbar på att komma in på den kinesiska och saudiska marknaden, säger Alvarez.

Betalningen till biodlarna är upp till 1.000 dollar per ton. Försäljningspriset varierar men baserat på de senaste siffrorna från 2017 fick Kuba i genomsnitt 2.655 dollar per ton för sin honung utomlands.

– Kvaliteten är utmärkt, enligt chefen för Apicultural Research Center, Adolfo Perez. Eftersom vi använder så lite kemikalier kan vi säga att